

Lausunto luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2023-2030

Kaupunginhallitus 09.05.2022 § 123
560/00.04.00/2022

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Väylävirasto on avoimella lausuntopyynnöllä pyytänyt 2.5.2022 mennessä lausuntoa luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2023-2030. Vuosittain julkaistava ensimmäinen investointiohjelma 2022-2029 valmistui joulukuussa 2021. Väylävirasto pyytää tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta erityisesti seuraavien kysymysten kautta:

1. Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi lähtökohdat ja valmisteluperiaatteet?
2. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
3. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
4. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
5. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Väylävirasto on pyytänyt toimittamaan lausunnot Lausuntopalvelun kautta (www.lausuntopalvelu.fi). Kaavoituspäällikkö on viran puolesta määräaikaan mennessä lähettänyt alla olevan kannanoton kaupungin lausuntona Lausuntopalveluun. Lausuntoa voidaan tarvittaessa täydentää lähettämällä kaupunginhallituksen kokouksessaan esiin tuomat näkökulmat ja muutostoiveet Väylävirastolle.

Yleistä investointiohjelmasta

Väylävirasto on laatinut osana Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa järjestyksessään toisen valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman. Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet. Vuosia 2023-2030 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston mukaan tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Eduskunta päättää investointiohjelman kehittämishankkeiden toteuttamisesta. Investointiohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja seurannan tuloksia hyödynnetään investointiohjelman vuosittaisessa päivityksessä. Ensimmäiseen investointiohjelmahan (2021-2029) sisältyvistä kehittämishankkeista ei ole vielä tehty rahoituspäätöksiä.

Liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa on esitetty valtion väyläverkolle enemmän tarpeita kuin mihin investointiohjelman rahoitustasolla ja ajanjaksolla voidaan vastata. Siksi hankkeita joudutaan priorisoimaan tehokkuuden ja vaikuttavuuden perusteella. Lisäksi valtionalouden kehyspäätöksessä 2022-2025

päätettiin kehittämishankkeiden kehyksiin kohdistuvista pienennyksistä vuosien 2023-2025 osalta.

Investointiohjelman hankkeet on jaettu koreihin hankkeen kiireellisyyden ja toteuttamisvalmiuden mukaan. Hankekorin 1A hankkeiden suunnitelmavalmius on riittävä päätöksentekoa varten tai ne ovat muutoin kiireellisiä. Korin 1A hankkeet on mahdollista toteuttaa ohjelmajakson alkupuolella. Hankekorin 1B hankkeet edellyttävät vielä jatkosuunnittelua ennen hankkeiden toteuttamista ja ne on mahdollista toteuttaa vasta ohjelmajakson loppupuolella.

Paraisten kaupunki toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Paraisten kaupunki kiittää mahdollisuudesta saada lausua luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2023-2030. Kaupunki haluaa myös kiittää laajan aineiston selkeydestä ja helppolukuisuudesta.

Paraisten kaupunki pitää hyvänä, että rahoituspäätökset Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen korvaamisesta uusilla silloilla on tehty jo aiemmin. Lisäksi kaupunki pitää hyvänä, että hanke Kivimon lossin korvaaminen sillalla sisältyy investointiohjelman hankekoriin 1B. Investointiohjelmasta puuttuu kuitenkin kaksi merkittävää infrahanketta, jotka on lisättävä ohjelmaan.

Hyöty-kustannussuhteeltaan erittäin kannattavan Saaristotien (mt 180) Kurkela-Kuusisto välin uusi yhteys eli Paraistenväylä on lisättävä investointiohjelmaan. Hanke kytkeytyy fyysisesti jo rahoituspäätöksen saaneeseen Kirjalansalmen siltaan, jonka rakentaminen on ohjelmoitu alkavan vuodenvaihteessa. Paraistenväylä on huoltovarmuuden, elinkeinoelämän ja kilpailukyyn sekä Turun kaupunkiseudun ja MAL-alueen yhdyskuntarakenteen eheyttämisen kannalta välttämätön. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on poikkeuksellisen korkea 2,81 ja hankkeen kustannusarvio on 55 miljoonaa euroa sisältäen Kuusistonsalmen nykyisen sillan uusimisen. Uusi yhteys on tärkeä Turunmaan saariston liikenneyhteyksille, Kaarinan keskustan kehittämiseksi ja elinkeinoelämän kuljetuksille. Yleisen turvallisuusympäristön muututtua merkittävästi hankkeella voidaan arvioida olevan myös erityinen merkitys kansallisen turvallisuuden ja puolustuksen näkökulmasta ottaen huomioon Saaristomeren alueen erityinen asema. On ensiarvoisen tärkeää turvata ja parantaa alueen infraa sekä säilyttää saaristo asuttuna. Paraistenväylän tiesuunnitelma valmistuu vuodenvaihteeseen mennessä ja hanke tulee toteuttaa osana Kirjalansalmen sillan uusimista. Hanke tulee siksi sijoittaa investointiohjelman koriin 1B.

Investointiohjelmaan vuosille 2023-2030 tulee lisätä myös hanke Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Saariston Rengastien osuudella Prostvik-Nauvon keskusta. Matkailuelinkeinon kasvu ja erityisesti pyörämatkailun merkittävä lisääntyminen puoltavat jo vuosia suunnitellun hankkeen ripeää toteuttamista. Hankkeen tiesuunnitelman päivittäminen tehdään tämän vuoden aikana, joten hanke on tarpeen lisätä koriin 1B.

Lisäksi Paraisten kaupunki toteaa, että mt 180 Parainen-Nauvo kiinteä yhteys ei sisälly investointiohjelmaan 2023-2030. Hanke on kuitenkin merkittävä huoltovarmuuden ja saariston elinvoimaisuuden säilyttämisen kannalta. Vuosittaiset lauttaliikennekustannukset ovat suuret ja hankkeen toteuttamisen myötä yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranisi saaristoalueella, palvelutaso varmenisi ja liikenteen ennustettavuus paranisi. Matka-aika lyhenisi ja pelastus- ja turvallisuuskuljetusten edellytykset paranisivat. Parainen-Nauvo kiinteän

yhteyden suunnitteluvalmiutta tulisi edistää tämän investointiohjelman aikana, jotta hanke olisi toteutettavissa seuraavalla ohjelmakaudella.

Investointiohjelmassa painotetaan tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja hankkeiden priorisointia saavutettavuuden, kestävyys ja tehokkuuden edistämisen perusteella. Priorisoinnin pohjana käytetyt yksittäisten hankkeiden vaikutukset eivät kuitenkaan ole ohjelmasta luettavissa. Näiltä osin investointiohjelmaan kaivataan lisää läpinäkyvyyttä. Esitettyä ohjelmaa on mahdollista ja toivottavaa muuttaa talousraamin puitteissa siten, että valtakunnallisen liikennejärjestelmän tavoitteet toteutuvat paremmin. Investointiohjelmaan sisältyvien maantiehankkeiden hyöty-kustannussuhteeksi ilmoitetaan 1,40. Ohjelmakokonaisuuden kannattavuus paranisi lisäämällä yllä ehdotetut hankkeet hankekoriin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi Lausuntopalveluun kirjatun kaupungin lausunnon valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2023-2030.

Päätös

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Markku Orell esitti seuraavan korjauksen: "merkitsee tiedoksi" sijaan "päättää antaa".
Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa Lausuntopalveluun kirjatun kaupungin lausunnon valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2023–2030.

Puheenjohtaja tiedusteli, voiko kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyä Markku Orellin esittämän tarkennuksen sanamuotoon. Kaupunginhallitus oli tästä yksimielinen.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Markku Orellin tekemän täydennys-/muutosehdotuksen.

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Kaavoituspäällikkö
